

Overweging bij Lucas 16: 1-15

Zondag 25 oktober 2020

Ds. Dick Snijders

Rentmeester	<p>Gemeente van Christus, In deze dienst waarin we aandacht hebben voor het hebben van schulden en voor het oplossen van schulden, hebben we een verhaal gehoord over een onrechtvaardige rentmeester die ook iets met schulden van mensen doet. Maar eerst iets over het woord 'rentmeester'. Het woord 'rentmeester' horen we niet zo dikwijls in het dagelijkse leven.</p> <p>Als we het opzoeken op Wikipedia, dan leren we dat een rentmeester goederen beheert, in het bijzonder onroerend goed van iemand anders. En op Wikipedia stond er bij dat in de Bijbel rentmeesterschap ook overdrachtelijk wordt gebruikt. De mens is volgens de Bijbel geen eigenaar van zijn bezit maar rentmeester. God is in deze visie eigenaar van alles op aarde, zowel het stoffelijke als het onstoffelijke, de mens heeft het slechts in bruikleen.</p>
Waarde	<p>Vorige week stond hier in de kerkdienst de vraag centraal: 'Wat is van waarde?' Het was een mooie viering en als u die niet gezien heeft, is het de moeite waard om die op Youtube te gaan bekijken. Ellen Burger, Julia Alkema en Jeroen Jeroense gaven ieder antwoord op de vraag wat voor hen van waarde is. En ik hoorde: een armband met herinnering, de waarde van iets is niet de prijs die op het kaartje staat, het gaat om toekomstbestendigheid, een liefdevol mens zijn, open en kwetsbaar zijn (want dan ontvang je meer uit andere culturen en geloven), waarde van</p>

	<p>jezelf als mens, de aarde, toekomst voor de kinderen en kleinkinderen.</p>
Toekomst	<p>In het verhaal dat Jezus vertelt, hoor ik de vraag naar toekomst terug.</p> <p>Er is een rentmeester die de eigendommen van zijn baas verkwist; hij gaat er blijkbaar niet zorgvuldig mee om.</p> <p>De baas hoort ervan, hij roept de rentmeester ter verantwoording en die zal opening van zaken moeten geven en de boeken overhandigen.</p> <p>Hij vertelt er meteen bij dat hij de rentmeester zal ontslaan en deze vraagt zich af wat zijn toekomst zal zijn.</p> <p>Werken kan hij niet en voor bedelen schaamt hij zich. En zo zijn er zoveel die niet kunnen werken of hun werk zijn kwijtgeraakt en niet meer aan de bak komen.</p> <p>En er zijn er zoveel die zich ervoor schamen om hun hand op te houden, om een beroep te doen op de voorzieningen die er gelukkig zijn.</p> <p>Hoe gaat die rentmeester de toekomst in?</p>
Oplossing	<p>Er schiet hem een oplossing te binnen.</p> <p>Hij is nog altijd de rentmeester.</p> <p>Als hij nou eens royaal gaat worden?</p> <p>Hij staat toch al te boek als verkwister en natter dan nat kan hij niet worden.</p> <p>De rentmeester maakt een begin met schuldsanering bij schuldenaars van zijn baas.</p> <p>Hij verlaagt hun schulden met 20 tot 50 procent.</p> <p>Die mensen zullen hem dankbaar zijn en helpen als hij zelf straks in de problemen komt.</p>
Slim	<p>‘Oei, oei, denken wij dan, dat loopt niet goed af voor die rentmeester.’</p> <p>Maar het verhaal neemt een onverwachte wending.</p>

	<p><i>En de heer prees de oneerlijke rentmeester omdat hij slim had gehandeld.</i></p> <p>We weten niet hoe het verhaal verder gaat. Is de rentmeester inderdaad ontslagen of mocht hij toch in dienst blijven?</p> <p>We zullen het niet weten en daar ligt de kern ook niet. Nadat hij eindigde met <i>'En de heer prees de oneerlijke rentmeester omdat hij slim had gehandeld'</i> voegt Jezus er als commentaar aan toe:</p> <p><i>De kinderen van deze wereld gaan immers slimmer met elkaar om dan de kinderen van het licht. Ook ik zeg jullie: maak vrienden met behulp van de valse mammon, opdat jullie in de eeuwige tenten worden opgenomen wanneer de mammon er niet meer is.</i></p> <p>Dan weten we meteen wat het doel van het geld is: vrienden maken.</p> <p>Die vraag laat ons nadenken over wat blijvend van waarde is; het gaat dan om het eeuwige, om datgene waar het uiteindelijk op aan komt in het bestaan. Duurzamer dan eeuwig kunnen we het niet krijgen.</p>
Geld	<p>Dikwijls zijn we toch gefixeerd op het krijgen van geld. Als er wat te verdelen valt, vliegen kreten als 'eerlijk' en 'dat is niet eerlijk' al snel over tafel.</p> <p>Ook in de kerk en bij kerkelijke mensen speelt geld vaak een belangrijke rol.</p> <p>Rijkdom en armoede zijn ingewikkelde thema's. De koek kan maar één keer verdeeld worden. Als de een veel heeft, heeft een ander weinig tot niets.</p> <p>Op grond van welke criteria verdelen we de koek? Op grond van verantwoordelijkheid, afbreukrisico, voorbehouden handelingen, specialisme, fysieke inspanning, creativiteit, opleiding?</p>

	<p>Mensen die veel verdienen rechtvaardigen zich soms door te zeggen: 'Ja, maar ik heb er zelf hard voor gewerkt.' Dat zal waar zijn, maar er zijn genoeg mensen die ook hard werken met veel minder resultaat. Er komt ook geluk bij kijken of juist pech. Ook als we allemaal met hetzelfde starten, heeft de een binnen korte tijd veel en heeft de ander te weinig zonder dat je kunt zeggen hoe dat komt. Dat is blijkbaar niet op te lossen, maar we kunnen elkaar wel een vangnet bieden. Zelfs al zou het als niet eerlijk aanvoelen.</p>
Evangelie	<p>Waar het in het verhaal van Jezus om gaat, is dat we onderscheiden wat van meer waarde is en wat van minder waarde is. Het hogere is de relatie met God. Het lagere is de verhouding met het geld. Het geld is een middel om dingen voor elkaar te krijgen. Beschikkingsmacht over goederen en diensten. En die macht moeten we voor het hogere inzetten; om vrienden te maken.</p> <p>Omdat alles wat we in het leven ontvangen, genade is. Alles is een geschenk van God. God is eigenaar van alles op aarde, zowel het stoffelijke als het onstoffelijke, de mens heeft het slechts in bruikleen - en we moeten er mee omgaan in de Geest van de eigenaar, dus vooral niet verkwisten aan zaken die voor God niet belangrijk zijn.</p>
Royaal	<p>Dat geeft ons de ruimte om royaal te zijn. Royaal is koninklijk; in dit verband bedoel ik dat het passend is bij het koninkrijk van God.</p> <p>Daar past de tekst van een lied bij, lied 823: <i>Gij hebt, o Vader van het leven,</i></p>

	<p><i>de aarde aan de mens gegeven, het land, de zee is zijn domein. Gij hebt hem aan het woord doen komen om tussen werkelijkheid en dromen getuige van uw Geest te zijn.</i></p>
--	--

- Amen.